

GONIEC KRAKOWSKI

CENY OGŁOSZEŃ: Po tekście 1 mm w 1 szpalcie (szer. szp 22 mm) 36 gr. W tekście 1 mm w 1 szpalcie (szer. szp 72 mm) 3.— Zi. Drobne za słowo 24 gr (tylko dla osób prywatnych); dla poszuk. pracy 20 gr. Pierwsze słowo tłusty druk (najwyżej dwa słowa) 40 gr.

Rok II.

Nr. 8.

Kraków, Czwartek 11 stycznia 1940 r.

Nadesłane a nie zamówione przez Redakcję ręko pisy będą zwracane autorom jedynie wówczas, gdy dołączone zostaną znaczki pocztowe na opłacenie prze sylki zwrotnej

Regulacja obrotu pieniężnego.

Bank Emisyjny w Polsce został powołany do życia

Banknoty wydane przez Bank Emisyjny staną się jedynym środkiem płatniczym, obowiązującym na terenach Generaln. Gubernatorstwa

Kraków, 11. stycznia. — Generalny Gubernator okupowanych obszarów polskich wydał zarządzenie, powołujące do życia Bank Emisyjny w Polsce. Siedzibą Banku jest Kraków. Bank Emisyjny upoważniony jest do organizowania swoich oddziałów. Kierownictwo Banku sprawuje prezydent przy pomocy jednego lub dwóch zastępców. Zarówno prezydenta Banku, jak i jego zastępców, mianuje Generalny Gubernator, przyczem mogą oni być każdej chwili odwołani z urzędu. Równocześnie Generalny Gubernator wyznacza t. zw. dyrygenta Banku (Bankdirigent), który ma być informowany o wszelkich pracach Banku. Ma on prawo informować się o wszelkich interesach, przeprowadzanych przez Bank. Jemu przysługuje kierownictwo Banku miesięczne sprawozdania, dotyczące wydanych banknotów i środków służących do ich pokrycia. Wszelkie ważniejsze posunięcia kierownictwa Banku wymagają zgody dyrygenta. W szczególności dotyczy to udzielania kredytów oraz ustalania tyczących się obrotu bankowego stawek czynszowych.

Bank może powołać do życia radę nadzorczą, której zadaniem jest udzielanie rad prezydentowi Banku oraz przyjmowanie do wiadomości sprawozdań rocznych prezydenta Banku. Mianowania i odwołania członków rady nadzorczej dokonuje Generalny Gubernator.

Zakres czynności Banku Emisyjnego.

Bank uprawniony jest do wykonywania następujących czynności:

- 1) **dyskontować weksle i czeki**, za które odpowiada zasadniczo trzech, przynajmniej jednak dwóch zobowiązanych, których wypłacalność jest znana. Weksle mają być płatne w ciągu sześciu miesięcy od dnia ich dyskontu.
- 2) **udzielać odpowiednio zabezpieczonych pożyczek oprocentowanych**, w zasadzie na czas nie dłuższy od sześciu miesięcy.
- 3) **przyjmować nieoprocentowane wkłady** w obrocie depozytowym i żyrowym. Od pracowników Banku można przyjmować i oprocentowane wkłady.
- 4) **wykonwać na zlecenie czynności bankowe** wszelkiego rodzaju, szczególnie inkasować weksle i ścieżki inne dokumenty.
- 5) **wziąć w przechowanie i zarządzanie przedmiotów wartościowe**, szczególnie papiery wartościowe.

Jeżeli celem zabezpieczenia pożyczki Bank wziął zastaw, to w wypadku nie uumorzenia we właściwym terminie długu zabezpieczonego zastawem. Bank upoważniony jest zbyć przedmiot zastawu przez publiczną licytację, bez upomnienia lub zagrożenia i upoważnienia lub współdziałania sądowego, albo z wolnej ręki po cenie giełdowej, rynkowej lub uznanej przez sąd za słuszną albo też Bank może sam przejąć zastaw na swoją własność.

Inne czynności, aniżeli dozwolone według powyższego rozporządzenia mogą być wykonywane tylko za wyraźną zgodą dyrygenta Banku. Przyjmowanie weksli nie jest Bankowi dozwolone.

Emisja i pokrycie banknotów.

Bank zobowiązany jest prowadzić wszystkie czynności bankowe i kasowe, dotyczące administracji Gubernatorstwa oraz pośredniczyć w obrocie płatniczym między kasami publicznymi w obrębie okupowanych obszarów polskich.

Bank jest upoważniony do emisji banknotów, opiewających na złote, a banknoty te staną się w wyznaczonym terminie, do tychczas nieustalonym, jedynym nieograniczonym środkiem płatniczym, obowiązującym na okupowanych obszarach polskich.

Pokrycie biletów bankowych, puszczone w obieg przez Bank służyć mogą:

- 1) **roszczenia z tytułu czynności dyskontowych i pożyczkowych**,
- 2) **zapasy niemieckich środków płatniczych oraz konta w Deutsche Reichsbank (Bank Rzeszy Niemieckiej) lub w Deutsche Verrechnungskasse (Niemiecka Kasa Rozrachunkowa)**,
- 3) **Pozatem ustanawia się na rzecz Banku ciężar gruntowy na nieruchomościach, położonych na okupowanych obszarach polskich, w wysokości maksymalnej 3 miliardów złotych. Ciężar gruntowy nie wy-**

maga do zachowania swej wiary publicznej wzgl. puszczające je w obieg, podlegają karze ciężkiego więzienia.

Bank zwolniony jest od wszelkich podatków i danin oraz opłat wszelkiego rodzaju. Nie jest również zobowiązany do wpisania się oraz swych oddziałów do rejestru handlowego. Rokiem gospodarczym Banku jest rok kalendarzowy, po upływie którego bank sporządza bilans roczny, rachunek strat i zysków oraz sprawozdanie za cały rok. Czysty zysk roczny przechodzi do ustawowego funduszu rezerwowego, który może być używany tylko dla wyrównania zmniejszonych wartości lub do pokrycia innych strat.

Termin wejścia w życie przepisu o wydaniu własnych biletów bankowych przez Bank Emisyjny oznaczy Kierownik Wydziału Gospodarki przy Urzędzie Generalnego Gubernatora.

Nowe znaki rejestracyjne samochodów.

Zarządzenie wykonawcze w sprawie dopuszczenia pojazdów mechanicznych do ruchu na drogach publicznych.

Kraków, 11 stycznia. Kierownik oddziału zarządu wewnętrznego w urzędzie Generalnego Gubernatora okupowanych obszarów polskich, dr. Siebert wydał w związku z rozporządzeniem z dn. 28 listopada 1939 o dopuszczeniu pojazdów mechanicznych do ruchu publicznego w Generalnym Gubernatorstwie, pierwsze zarządzenie wykonawcze.

Urzędy rejestracyjne prowadzić mają kartotekę pojazdów dopuszczonych do ruchu, jak również przyczepki, według numerów rejestracyjnych. Odpis kartoteki otrzymuje urząd informacji w sprawie pojazdów mechanicznych i przyczepki przy urzędzie komendanta policji w Krakowie, któremu również podaje się do wiadomości wszelkie zmiany odnośnie do osoby posiadacza itd.

Pojazdy mechaniczne, których stałym miejscem pobytu są obszary Generalnego Gubernatorstwa otrzymują znak rozpoznawczy

„Ost“ i odpowiedni numer rejestracyjny według następującego planu:

- nr. 1—999 otrzymują samochody służbowe Generalnego Gubernatora i jego urzędów,
- samochody okręgu krakowskiego nr. 1000—2999,
- samochody okręgu lubelskiego nr. 3000—4999,
- samochody okręgu radomskiego nr. 5000—6999,
- samochody okręgu warszawskiego nr. 7000 do 8999.

Bez zmian pozostają przepisy o przydziale numerów rozpoznawczych i znaków rejestracyjnych dla samochodów służbowych S. S. i Policji (Pol) oraz wojska (WH i WL). Dla poszczególnych powiatów i miast wydzielają odpowiednie serie numerów rejestracyjnych urzędy okręgowe łącznie z kartami rejestracyjnymi dla samochodów, według ustalonego wzoru.

Nowa dotkliwa strata Anglii.

Zatopiono 8 okrętów bojowych i uzbrojonych statków handlowych. — Skuteczny nalot bombowców niemieckich nad wybrzeżem Anglii.

Berlin, 11 stycznia. — Naczelna Komenda Armji Niemieckiej donosi:

Na froncie zachodnim, w niektórych miejscach bardziej ożywiona działalność artylerijska.

Lotnictwo niemieckie podjęło w ciągu dnia 9 stycznia br. loty wywiadowcze w kierunku wschodniego wybrzeża Anglii i Szkocji.

Przy tej okazji, w okolicy Norwiche zostały zaatakowane 4 uzbrojone okręty bojowe i

handlowe, mianowicie 2 statki zwładowe, pod których eskortą znajdowały się 2 okręty handlowe, które zatopiono.

W pobliżu wybrzeża szkockiego oddano z pokładów 4 uzbrojonych statków handlowych strzały armatnie do samolotów niemieckich. Odpiłając ten ogień samoloty niemieckie zrzuciły bomby, zatapiając wszystkie okręty.

Samoloty niemieckie wyszły z akcji bez najmniejszego uszkodzenia.

Więzienie jako środek zapobiegawczy w akcji zarobkowej.

Hinduscy palacze okrętowi w kieracie kapitalistów brytyjskich.

Amsterdam, 11 stycznia. — Przed niedłuzym czasem wielkie wrażenie w Anglii i zagranicą wywołał fakt aresztowania i o-

sadzania w więzieniach portowych angielskich t. zw. Laskarów (hinduskich palaczy okrętowych), za wypadki jawnego buntu.

Bez wzajemności.

Lord Beaverbrock jest rozczarowany.

Nowy Jork, 11 stycznia. Lord Beaverbrock postawił w swym artykule, opublikowanym w jego piśmie „Daily Express”, ciekawą tezę, a mianowicie oświadczył, iż Stany Zjednoczone powinny zrezygnować z żądania zapłaty długów, które Anglia w czasie wojny światowej zaciągnęła w Ameryce.

Jego wywody, które następnie rozpowszesnili w Ameryce jego nowojorscy agenci, wywołały w Stanach Zjednoczonych powszechne oburzenie. Stany Zjednoczone zostały napiętnowane jako nowoczesny Shylock, gdyż ich żądania zapłaty długów zmuszają Anglię do odstąpienia od standardu złota i prowadzą do całkowitej ruiny handlu.

Nawet mowca senatu związkowego Bankhead uznał za stosowne w jaknajbardziej sposób odrzucić to twierdzenie. W żadnym wypadku nie sympatyzuje on z ustępstwami Beaverbrocka, zmierzającymi do przetrzeżenia na Amerykę ciężarów, które dotykają cały świat.

Republikański senator Nye oświadczył, że, znając zachowanie się Anglików w dawniejszych czasach, nie dziwi się, iż oni i tym razem chcą Amerykan wyprowadzić w pole.

Senator Lundeen przypomniał, że Stany Zjednoczone nigdy nie wysunęły konkretnych propozycji co do spłaty 5,5 miliardów dolarów angielskich długów wojennych, przyczem powtórzył swój stary wniosek, aby Anglia odstąpiła Stanom Zjednoczonym swoje kolonie na zachodniej półkuli, jako częściowa spłata długów. — Anglia była w stanie zapłacić swoje zobowiązania, gdyż jej kopalnie przynosiły ośm razy tyle złota, co kopalnie Stanów Zjednoczonych. Jej posiadłość się przeszło cztery razy większe a poza tem posiada bezprzekładne monopole na nikiel i gumę. Co się tyczy kolonii z tej strony Atlantyku, to faktem on do dnia, w którym Ameryka od niego od bieguna będzie amerykańska. Stanie się to wtedy, kiedy Stany Zjednoczone będą znowu miały prezydenta tej mary. co niezapomniany Jackson, który potrafił przepędzić Anglików z Ameryki, tak jak to uczynił Jackson swego czasu z Hiszpaniami.

Opowiadano, że ci Laskarowie mieli odmówić pracy.

Przy tej okazji wielkie zdziwienie musiało wzbudzać niezwykle zwyżający odmowy pracy za bunt, jak i niezwykle szybkie osądzenie tych „buntowników”.

Jak wynika z komunikatów, dotyczących rokowań między związkami pracowniczymi marynarzy hinduskich a aramatorami brytyjskimi, które to rokowania zakończyły się podwyżką zarobków o 25 proc. oraz udzieleniem dodatku wojennego w wysokości 25 proc. — nie mogło być mowy o jakichkolwiek spiskach czy buntach. Kary więzienia były stosowane przez Anglików w odniesieniu do Laskarów w wypadkach, gdy ci domagali się podwyżki zarobków. Laskarów, którzy nie chcieli pracować za zbyt niskie zarobki, wtrącano do więzienia, aby tym sposobem wpłynąć odstraszająco na innych. Marynarze hinduscy, uciekli się w swej walce o zarobki, do środków represyjnych, aczkolwiek reakcji, jaką w odniesieniu do nich stosowano, nie praktykuje się w krajach kulturalnych od stu lat. Osiągnęli oni również zwolnienie więzionych Laskarów z chwila, gdy doszło do porozumienia w sprawie zarobków. Powyższy fakt wykazuje dobitnie, w jakim stopniu wykorzystuje się instytucję sądów brytyjskich w walce zarobkowej. A więc, nie na podstawie prawomocnych wyroków orzeka się o uwięzieniu czy też zwolnieniu z więzienia, lecz na skutek zarządzenia armatorów wtrąca się marynarzy hinduskich do więzień, jeśli natomiast uwolnienie przyniesie mogło korzyści, wówczas puszczają oni więzienie.

Uregulowanie ruchu kolejowego między Niemcami a Litwą.

Berlin, 11 stycznia. Wniosek rządu litewskiego o przyjęcie Litwy do międzynarodowego układu w sprawie połączeń kolejowych i ruchu pasażerskiego oraz towarowego z dn. 23 listopada 1933 został pozytywnie zatwierdzony. Układ ten obowiązuje wstecz od dn. 23 grudnia 1939. Postanowienie Litwy zostanie przyjęte zapewne z dużym zadowoleniem z uwagi na zwiększony ruch handlowy między Litwą, państwami bałtyckimi i Niemcami.

